

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőségi iroda:

Csik-Szereda

Szultán-ház, (posta mellett)
hová

a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

Györgyjakab Márton

könyvnyomdája

hová

az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.

Félévre . . . 2 frt.

Negyedévre . . . 1 frt.

Hirdetési díjak:

3 hasábos petitorsorért vagy

annak helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyilttéri cikkek

soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Pünkösöd ünnepe.

(V) Ma ünnepel a virágpompában diszló természet. Ünnepel a kereszténység. Ünnepel az egész világ. Együttessen ünnepeljük a Világosság eljövételének szent és magasztos ünnepét.

S méltán, mert a megváltás, a szeretet nagy munkája bevégeztetett. A világnak új élete fakadt.

A bölcsesség, az igazság, a szeretet és béke világossága, mely után az emberiség epedve kiáltott, -- leszállt a földre, hogy állandóan közöttünk lakozzék, s a világ lelkévé s az emberiség életelvévé legyen.

E világosság az emberiség erkölcsi és szellemi tökélyének befejezése. Ő szállott le az ősember lelkére és gyújtotta fel benne a tudás, az ismeret, az akarat és cselekvés tüzeit.

E világosság az elesett embert visszaadta önmagának, az értelmiséget, a tudást helyreállította elménkben, az igazságot visszaadta a földnek, elhozta nekünk a sokoldalú tudományt s bevezette abba lelkünket, felvilágosított és újra szült.

Ezért ünnepel ma az egész világ.

Valóban nagy, szent és magasztos ünnep, mert ismételten emlékeztet, hogy a civilizatio, a kultura napja ragyog az emberiség felett; hogy az emberiség a korrallal fokként előrehalad.

Emlékeztet ez ünnep, hogy a világosságnak szét kell terjednie az egész világon, át kell hatnia e földgolyó minden lakóját, s hogy a földnek minden zúgában meg kell születnie a műveltségnek s hogy az igában görnyedő népeknél is érvényre kell jutnia

szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméjének.

Cyrus, Nagy Sándor, Caezár kardja előtt meghódolt a föld; hová lábukat tették, megsemmisültek a népek. Nevöket fegyverökkel beirták Babylon és Karthágó történetébe, de mégis eltűntek dicsőségükkel a föld színéről.

Egészen más a világosságnak, a felvilágosultságnak győzelme, mert tartós és hosszú — örökidőkre kiható e győzelem eredménye, hiszen a sötétséget eloszlató világosság erősíti meg bennünk a tudást; ez élénkíti és élesíti emlékezetünket; ez van hivatva vezérelni gondolatainkat, igazgatni szavainkat, kormányozni cselekedeteinket; ez önti belénk a hitnek erényét, a meggyőződésnek tántoríthatlan érzetét, az igazság elvét; ez csepegteti sziveinkbe a bizalom és remény életető erejét; ez gyúlasztja föl lelkünkben a honfui és testvéri szeretet föllobogó lángját.

Ime a kereszténység ünnepe, a Pünkösöd, mely elárasztotta az emberiséget az ő világosságával, hogy egyesek, családok, nemzetiségek és államok megtalálják az utat, mely a jólét és boldogság hajlékába vezet.

Még egyszer a kászonjakabfalvi ásványvizforrás.

(Válasz Solnay Sándor ur úgynevezett „megjegyzéseire.”)

E lapok 22-ik számában „a kászon-jakabfalvi ásványvizforrás” czimmal megjelent vezércikket „az igazság és a biztos tájékoztatás érdekében” felszólaló „k.-jakabfalvi birtokos” Solnay Sándor ur úgylátszik nem értette meg, s mégis tollat vesz kezébe,

hogy egyfelől a meg nem értett cikket téves alapon megírtak mutassa be, s hogy másfelől épen annak a községnek, melyben birtokos, s melyhez így valami köti is, érdekei ellen küzdhessen.

Hát hiszen nekünk, kik a Solnay ur „megjegyzései”-re okot adó cikket adtuk, s kiket Jakabfalvához — Solnay urral ellenkezőleg — nemhogy a „földbirtok” és ebből kifolyólag az érdekközösség, de valamely más érdek sem fűz, mondjuk, nekünk nincs ahhoz semmi szavunk, hogy Solnay úrnak gusztusa támadott a Jakabfalva és ezzel saját érdekeinek is hadat izenni; de igenis ahhoz már van szavunk, ha az forog kérdésben, hogy vajjon tévedtünk-e, midőn a jelzett cikket megírtuk, vagy nem? — s hogy vajjon a tények valódi állásáról e cikk írása előtt szereztünk-e meggyőződést vagy nem?

„A kászon-jakabfalvi ásványvizforrás” czimű cikk miről szólt?

Nem amaz indokokat ismertette-e az olvasó közönséggel, melyekből Csikvármegye állandó választmányának javaslata alapján a törvényhatósági közgyűlés jónak látta azon határozatot hozni, hogy a jakabfalvi ásványviz forgalomba hozatala meg ne engedjék? Nem az volt-e mondván a cikkben, hogy — és ezt Solnay úr tessék jól megérteni! — az állandó választmány és közgyűlés azért határozott az ásványviz forgalomba hozatala ellen, mivel ama hiszemben élt, hogy ez ásványvizet illetőleg Balási Lajos és K.-Jakabfalva között per van folyamatban? Nem az volt-e a cikkben mondván, hogy a közgyűlés tagjai informáltattak, s hogy ez információ a Balási javára elrendelt birtokbavezetésre vonatkozó felsőbb birói határozat létezését állította?

Merjük állítani, hogy ezek voltak cikünkben elmondva!

Ezek pedig magyarul tudó ember előtt

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

P ü n k ö s ö d.

Egy fenséges eseménynek szentelünk ma ünnepét; Urunknak, Megváltónknak az Ur Jézus Krisztusnak e napon teljesedett ígérete: ekkor küldé el az Atyának megvilágosító Szent Lelkét az apostolokra.

Egy hatalmas drámának — melyet isteni kéz rendezett az emberiség számára — méltó végjelenete.

Judeának kicsiny városában, Názarethben kezdődik az esemény; itt él az Isten által kiválasztott Szent Szűz. Bethlehemben, a régi királyi városban születik az Isten-ember; a szegényes istálló felett jelenik meg a ragyogó csillag, mely hatalmas fényével rövid időn az egész világot betölti. A fenséges gyermek, ki ragyogó szellemével méltán csodálatra kelti az embereket, férfikorában, kevés idő alatt megnyeri őket az Ő szent tudományának: a szeretet vallásának.

És ezután rohamosan következnek az események egymásután. Még látjuk a Jeruzsálembé felvonuló diadalmenetet, még halljuk a nép hozsánna kiáltását, és pár napra rá a szeretet Mestere az emberiség bűneiért, az Atyának bölcs végzése szerint, gyalázatos kinhalált szenved a Golgothán.

Mély sötétség borít el mindent, talán azért, hogy annál nagyobb fényben tündököljön rövid három nap múltán Urunknak diadalma a föltámadásban, melylyel megtöré a sötétségnek hatalmát,

eltompítá a halálnak fullánkját s megnyitá számunkra az örökélet birodalmát.

Alig negyven nap s következik a megdicsőülés: a mennybemenetel.

De a nagy Mester e végelválás alkalmával sem hagyta vigasztalatlanul az ő tanítványait; — megígérte nekik, hogy elküldi rájuk az Atyának megerősítő s megszentelő Szent Lelkét. „Mert János — ugymond — keresztelt vízzel, ti pedig kereszteltetek Szent Lélekkel és lesztek nekem tanuim Jeruzsálemben és egész Judeában, Samariában és e földnek mind végső határáig.”

Pünkösöd napján az ígéret betölt és beteljesedett a hozzá csatolt jóslat is. A Szent Lélek megszentelő kegyelme és megvilágító ereje által ihletett hívők kicsiny csoportja megerősödve a hitben, elindult meghódítani a világot — és ma már tanúságot tesznek a nagy Mesterről Jeruzsálemben és egész Judeában, Samariában és a földnek mind végső határáig.

A Szent Lélek azóta működött folyton és működik maig is. Avagy nem-e a Szent Lélek erősítette azon férfiakat, kik hitökért vértanui halált szenvedtek? Avagy nem-e a Szent Lélek ihlete alatt állanak ma is ama férfiak, kik a föld legtávolabb szigetein, Afrika pusztaságain, Amerika őserdeiben, Ausztrália emberevői közt és mindenhol, hova csak ember eljuthat; kitéve magukat ezer és ezer veszélynek az igazság hirdetésével vezértüzeket

gyűjtanak, melyekből fény és világosság, jólét és áldás háramlik az emberiségre.

A zsidók pünkösdi ünnepét aratási ünnep gyanánt ülték meg, a keresztények ez ünnepet a Szent Lélek kiküldetésének emlékére szentelik. A két ünnep valóban rokonságban is van egymással; csakhogy míg a zsidók a testi javakért mutatnak be áldozatot, addig mi keresztények a kegyelmes Istennek azon szellemi és lelki áldásokért adunk hálát, melyekkel az emberiséget a Szent Lélek elküldésével oly bő mértékben elhalmozta.

Pünkösöd Husvétől ötven napra tartatik meg s így a változó ünnepek sorába tartozik. Északi földtekénken a tavasz végére vagy a nyár elejére, tehát a legszebb idősakra esik. A természet ezen idején fejt ki az állat- és növényvilág legnagyobb pompáját s talán ezért nevezik a Pünkösödöt a rózsák ünnepének.

A Megváltó tanítványait hűségükért, buzgóságukért a Szent Lélek elküldésével jutalmazta meg. Szép hazánk némely vidékein azon ifjakat és leányokat, kik jó erkölcsökben, erényekben a többiek felett állanak, kik testi és szellemi jó tulajdonságok által kitűnnek, rózsakoszorúval királynéá illetve királynévá koronázzák.

De ezek királyi széke is, mint minden trónus ingadozó, az uralkodás rövid ideig tart, innen az elnevezés: p ü n k ö s d i k i r á l y s á g.

A Szent Lélek ajándékai: a felvilágosodás, tudomány, erények és jó erkölcsök terjedjenek e földön, legyen uralmuk örökké tartó és ne legyen csak p ü n k ö s d i k i r á l y s á g. *Babilas.*

soha sem fognak más értelemmel birni, mint csakis azzal, hogy a k-jakabfalvi ásványvíz forgalombahozatala megengedhetetlennek egyedül azon indokból határozottatott, mivel Jakabfava és Balási között ez ásványvíz felett per van folyamatban. —

És azután, hogy ez indok megismertette lett, mit mondtunk cikkünkben?

Nem azt mondtuk-e, hogy „Balási és Jakabfalva között nem a kérdés tárgyát képező borvizforrás, hanem egy annak közelében levő patakmeder és az emellett fekvő alig 60 négyszögméternyi terület képezte a pernek tárgyát?”

Ugy-e Solnay úr ezt mondtuk? És úgy-e Ön is elismeri ez állításunk igazságát? Legalább is „megjegyzései”-ben nem hogy megczáfolta volna, de még csak kétségbe sem vonta, s így fel kell tételeznünk, hogy igazat ad nekünk.

Na már most igen tisztelt „jakabfalvi birtokos” úr, ha igazunk van — a mint-hogy van is — abban, hogy a k-jakabfalvi borvizforrás nem képezte semmiféle pernek tárgyát; nem volt-e igazunk akkor is, mikor megírtuk, hogy: „tévedett legelső sorban az állandó választmány, midőn elhitte hogy a borvizforrás felett per van folyamatban; — tévedett másodsorban az állandó választmány javaslatának védelmezője, midőn elhitte, hogy a borviz felett újabban felsőbb birói határozat keletkezett; — tévedett végre harmadsorban a t. közgyűlés, hogy a két megelőző tévedést készpénznek vette és az azokból alkotott indok alapján nyilatkozott a forgalombahozatal ellen?”

Ugy-e, hogy volt alapja és volt oka annak, hogy az állandó választmány javaslatát és az ennek értelmében kelt közgyűlési határozatot téves indok eredményének jelezhessük? Hogy azonban ezzel Csikvármegye tkts állandó választmányának és a tkts megyei törvényhatóságnak „neki rontottunk” volna, hogy mindkettőt „írtózatossá tévelygőknek” neveztük volna, ezt maga a kérdéses cikk tárgyilagosa hangja és iránya czáfolja meg, s ezért elnézzük az ezzel ellenkező vádnak — Solnay úr kifejezésével élve — „tévelygő” voltát s bár az ily vád után okunk volna rá, még Solnay urnak sem rontunk neki.

És most röviden a „megjegyzések”-ben előadott „valódi tényállásról”:

Mi Solnay urnak, de másnak is pusztá állításából nem merithetjük magunknak azon meggyőződést, hogy az 1887-ik év folyamán vegyelemzett borvizforrást a jakabfalvi biró a saját „helyiségéből” csakugyan ki-

mozdította, s hogy ásatás és kőhányatás következtében a forrásnak és borviznek egészen más helyet és más borvizet teremtett, s így engedje meg Solnay úr, hogy ez állítását ne vegyük megdönthetetlen igazságnak, és pedig annál inkább nem, mivel más oldalról egészen másként értesültünk.

Ez értesülés szerint ugyanis nem áll Solnay urnak előadása, nem áll, hogy a jakabfalvi biró vagy más is az egyszer már vegyelemzett borviznek egészen más vizet teremtett volna, s hogy a forrás más helyre áttételezt volna, mert az úgynevezett „ásatás” és „kőhányatás” nem volt más, mint a borvizforrás kitisztítása, a vízmedence megnagyobbítása és különösen azon mocsárszerű sárnak eltávolítása, mely a borvizforrás körül a forrásnak kezelés alá vétele előtti időkből képződött. — Így hát azt sem lehet mondani, hogy a biró által önkényűleg teremtett és nem az azelőtt vegyelemzve volt borvizforrástól lett a forgalombahozatal megtagadva.

De ha netalán igaza is volna Solnay urnak, hogy a biró által önkényűleg teremtett borviztől tagadtatott meg a forgalombahozatal, akkor is úgy az állandó választmány, mint ennek véleménye után a közgyűlésnek is a Solnay ur által felhozott okokból, nem pedig egy soha nem létezett per miatt lehetett volna a forgalombahozatal megtagadnia! Minden esetben pedig kellett volna az ügyállásról meggyőződést szerezni és nem holmi információk után elindulni!

LAPSZEMLE.

Országgyűlés.

Junius 3-án a képviselőháznak nagyon zajos ülése volt, s élénken emlékeztetett a katonai törvényjavaslat tárgyalásának üléseire. A költségvetési törvény tárgyalása volt napirenden; Hegedűs Sándor előadó terjesztette a ház elé a javaslatot s rövid beszédben azt elfogadásra ajánlotta. Az ellenzék bizalmatlanságot tanúsított a kormányra s Irányi hosszabb beszéd kíséretében határozati javaslatot nyújtott be, melyben kéri a házat, hogy a költségvetést ne szavazza meg. Irányi Dániel beszédeben sajnosan konstatálja, hogy Tisza Kálmán semmit sem váltott be kormányralépésekor tett ígéreteiből. A miniszterelnök ugyanis — szülő szerint — 1875-ben kilátásba helyezte, hogy 2 év lefolyása alatt az állam pénzügyi mérlegét egyensúlyba állítja, a deficitet megszünteti; e helyett azonban csak szaporította. A helyett, hogy az ipar és kereskedelem érdekeit megvédte volna, megteremtette a közös vámterületet. A választások tisztességének megóvása érdekében semmit sem tett. Irányi beszéde higgadt volt, de azért meg volt a kellő éle. Utánna Királyi Pál beszélt s a

mérsékelt ellenzék nevében kijelentette, hogy költségvetést nem fogadja el, s a kormány politikája iránt ő úgy mint pártja bizalmatlansággal viselkedik. Beszédében a rekonstrukciót ez idő szerint egy nagy kérdőjelnek tekinti, s megvan győződve, hogy a jelenlegi helyzeten bármiféle rekonstrukció sem képes segíteni, s a közbizalmat fölébresztteni a jelenlegi kormány iránt nem képes s ezért a költségvetést ezen kormány kezelésére nem szavazza meg. Eztán Tisza Kálmán válaszolt Irányi és Királyi beszédeire s azzal védekezett, hogy a kormányraléptekor a pénzügyek rendezésére tett ígéretének beváltásában a közbejött világ események gátolták meg. E kijentése az ellenzéki oldalon zajos derűtséget keltett. Foglalkozott továbbá a polgári házasság ügyével, s a választási törvény behozatalával; mindkettőre nézve azon ígéretet tette, hogy a kormány még a jövő ülésszak alatt ez ügyben törvényjavaslatokat fog a ház elé terjesztetni, de még most — szerinte — nem alkalmas erre az idő. Beszédének végén legkeservesebb feladatának említi azt, melyet az utóbbi időben teljesít: t. i. a parlamentarizmus megvédését a belső forogás ellen. Tisza beszéde folyton közbeszólások közt folyt le s ez annyira elkeserítette őt, hogy annak végeztével azonnal elhagyta az üléstermet. Tisza után Hermann Ottó szólalt fel s mindjárt beszéde elején hevesen támadta meg a kormányelnököt, s annak előbb elmondott beszédét próbálási feleselgetéseknek nevezte. Majd kijelenti egész leplezetlenül, hogy mint embert is gyűlöli, mert megméltelyezte a nemzet erkölcsi érzetét. Beszéde végével többen siettek szónok üdvözlésére s az egész ellenzék zajosan megéljenezte. Ezután öt percznyi szünet volt, melynek elteltével Orbán Balázs szólalt fel, s botrányosnak nevezte a pénzügyi bizottság eljárását, mivel ez alig három sorban indokolta a javaslat beterjesztését, Orbán B. beszédét egy csattanós kifejezésével végzé, mely szerint „a történelem logikája értelmében Tiszának oly csufosan kell megbuknia, a mint még ember soha nem bukott.” Beszélt még Holló Lajos s hosszabban fejtegette a kormány 14-évi működését; elismeri, hogy voltak alkotások is, de ezek sem olyanok, mint a minőket a nemzet várt egy olyan kormánytól, a melynek kormányzása utjában oly kevés akadályok voltak. Majd szemére veti a kormánynak, hogy daczára nagy parlamenti hatalmának, mely mögött egy bölcs uralkodónak támogatása van, nem volt képes az államot abból az organizálatlan, rendezetlen és elmaradt állapotából egy modern organizált és fejlődött állammá emelni. Ulás végén Szilágyi Dezső igazságügyminiszter válaszolt Csatár Zs. interpellációjára a naszódvidéki államjavak ügyében, mely ügynek törvényhozásilag leendő megoldását igéri. A ház a választ tudomásul veszi.

Junius 4-én a képviselőháznak ismét viharos ülése volt melynek végeztével az appropriációsális vita véget ért s a nagy többség megszavazta a kormánynak a bizalmat és megadta a fölhatalma-

A párisi kiállításról.

— A „Csiki Lapok” eredeti tárczája. —

Paris, 1889. junius 1.

Gyenge a toll, hogy leírja azon gyönyörű és fenséges látványokat, melyeket a párisi kiállítás nyújt, — s méltán sajnálni lehet azt, a kinek körülményei nem engedik, hogy a kiállítást meglátogathassa. El lehet mondani, hogy Kelet bűbája és Nyugat művészete összeölelkeztek itt, hogy a halandó embert gyönyörködtessék.

S valóban a kik itt vagyunk sehogyszem birunk megválni a kiállítástól. Minden este azzal térrünk lakásunkra, hogy reggel hazautazunk, de azért másnap mégis ott vagyunk a kiállításon. — Egy kimondhatatlan varázs vonz bennünket Párishoz illetve a kiállításhoz, s teszi nehézé elutazásunkat; tudva azt, hogy ily sok szép és tanulságost nem egyhamar lesz alkalmunk látni.

Az utóbbi napokban különösen nagyszámban érkeztek az idegenek a kiállítás látogatására. — Egyes szállodákban a kiállítás tervezett bezárásáig — októberig — le vannak foglalva a szobák, s csakis leginkább magánházaknál kaphatni lakást; itt sem valami olcsón s mindenki, a ki Párisba érkezik, el lehet arra készülve, hogy 8 frankon alul — egy napra — nem talál lakást.

Valamint minden fénynek meg van a maga árnyoldala; úgy a párisi kiállításnak is vannak ellenségei,

Kezdetben a boulangisták és monarchisták kerestek különféle okokat, a melyek miatt a kiállítás nagy sikerét és tündöklő fényét elhomályosítsák. De ez minden erőlködésök és furfangjuk daczára sem sikerült.

Most a párisi vendéglősök és színházigazgatók a lapokban siralmas hangon kelnek ki a kiállítás ellen, mint a mely őket — állításuk szerint — tönkre teszi és koldusbotra juttatja, mivel a közönség mind a kiállításon mulat és sem színházba, sem pedig vendéglőbe nem jár. Egy petitiót küldöttek Carnot elnökhöz azon kéréssel, miszerint rendelje el, hogy hetenkint legalább háromszor a kiállítást éjszakára zárják be. (Tudvalevő, hogy a kiállítás jelenleg éjjel-nappal megtekinthető.)

Legélénkebb érdeklődés mutatkozik az Eiffel-tornyon iránt. Május 25-én kezdett járni az első gözszikló, mely még csak az első emeletig szállítja a vendégeket. De ez is előny az olyanoknak, kik gyenge testszervezettel birnak s e miatt nem mehetnek föl 300 méter magasra, hogy megtekintsék az Eiffel-torony bensejét. Már pedig hogy valaki a kiállítást meglátogassa és az Eiffel-tornyon ne forduljon meg, úgy képzelem, mint a ki Rómában jár és a pápát nem látja meg.

Az Eiffel-tornyon négy nagy vendéglő van, a melyek méltán megérdemlik a „nagy” nevet, — mivel egy-egyben 1000—1200 ember is el fér. E vendéglőkben ebédelni most nagy divat s aránylag mérsékelt árak mellett jól lakhatik az ember és

azután gyönyörködhetik az alatt elterülő kiállítás fenséges éjjeli látványában. Ezernyi láng gyullad föl egy pillanat alatt és szórja szét különféle színű sugarait, melyekhez mintegy kiegészítésül fűződnek a hazmagasságig felszökellő, gazdag színvegyülékű szökőkútak vizsugarai.

Az Eiffel-tornynak már divatja is van és meglehetősen tért hódított; — mindenütt láthatni a barna vasszínű szövet női ruhákat és napernyőket, úgyszintén férfi nyakkendőket.

A kiállítás látogatóinak száma napról-napra növekedik, s a belépő-jegyek árai folyton alább szállanak. Május vége felé még egy frank volt s ma már csak 50 centime, — lehetőleg pár hó múlva még alább fog szállani, úgy hogy 20—25 centime is lesz egy jegy.

S ezen olcsó belépő-jegyek daczára sem lesz deficit, e a kiállításnak, a mi valóban páratlan eset fog lenni a kiállítások történetében, mivel eddig még minden kiállítás kisebb-nagyobb deficittel végződött.

A kiállítás költsége — ide nem számítva az Eiffel-tornyét — 46 millió franc. Ez összeg nagyrésze sorsjatek útján fedeztetik.

Egy kiállítási sorsjegy 25 belépő-jegyből áll s ezenkívül még vagy kisorsoltatik, vagy pedig néhány év múlva névértékben beváltatik.

A 46 millió költségen kívül 7 millió frankba került az Eiffel-torony építése így, több magán-

zást, hogy az államháztartást a költségvetés alapján vezesse. Az ellenzék részéről Madarász József, Kaas Ivor b. határozott és kiméletlen hangon kelt ki Tisza miniszterelnök ellen, mint a ki magában egyesíti a kormányhatalmat. Szavait azzal végzi be, hogy reméli miszerint ha Tisza Kálmán nem mond le, akkor arról a helyről a melyiket elfoglalt elfog kergettetni, s ez okból nem szavazza meg a költségvetési törvényt. Ezután Weckerle pénzügyminiszter vette át a szót és próbálta védeni a miniszterelnököt és a kormány politikáját az ellenzék támadásaival szemben. Ez azonban minden erőlködése dacára sem sikerült, pedig még a katekizmust is rá olvasta az ellenzék fejére. Weckerle után Károlyi Gábor gróf éles hangon támadta meg a kormányelnököt s bábszínház igazgatójával hasonlítottta össze. Erre elnök a vitát berekesztette. Következtek a záró beszédek, melyek mindenike igen rövid volt. Ezután megtörtént a szavazás, s a ház a törvényjavaslatot nagy többséggel elfogadta. A részletes tárgyalás megkezdésénél Polónyi Géza hosszabb beszédben tüntette ki, hogy mily nagy mérvben kapott lábra a Tisza kormány alatt a korrupció. Majd arról beszélt, hogy a kormánypárt soraiban van olyan képviselő, a ki előlegeket vesz fel provisió fejében egyes egyénektől, a kiknek megígéri hogy állami hivatalt szerez. Polónyi e kijelentésére a kormánypárt soraiban óriási zaj támadt. Hangosan követelték Polónyitól, hogy nevezze meg azt a képviselőt, a kit ilyesmiről vádol. Polónyi hivatkozott az elnökre, mivel annak is tudomása van a dolgról. Az elnök kijelentette, hogy igenis van tudomása a dolgról, mivel pár nappal kapott ez ügyben egy névtelen levelet egy gazdatisztól, különben „ilyen anonim levél igen sok érkezik hozzá mindenpárti képviselő ellen, de nem veheti mindeniket tekintetbe“. A zaj e közben mind jobban-jobban nőtt míg végre Polónyi kijelentette, hogy az illető Várady Gábor a técsői kerület kormánypárti képviselője. Polónyi beszéde után a törvényjavaslat részletesen is ellett fogadva a többség által s az ülés ezzel véget ért.

Junius 5. A képviselőház ma visszatért a rendes tárgyalási menetre. Napirend előtt Várady Gábor válaszolt Polónyi Géza megelőző napi vádjára. Várady tíz év óta nem beszélt a képviselőházban, mai beszédét egész csendben hallgatsa a ház. Kijelentette, hogy tény Polónyi azon állítása, hogy ő 400 frtot kapott attóla bizonyos gazdatisztól, de azt kölcsön kaptá, s már meg is fizette továbbá elismeri azt is hogy a ma gazdatiszt kérelmére megígérte, hogy valamely jó barátjának ajánlani fogja, mint egy értelmes ügyes szakképzett gazdatisztet, hogy valamely magán uradalomba — és nem államiba — szolgálatba léphessen; ígérte be is váltotta szóló, de alkalmas helyet nem talált számára; — azt azonban határozottan tagadja hogy ő szóval vagy írásban ígérte tett volna ama gazdatisztnek, hogy őt állami uradalomba, vagy közhivatali állásra juttatja. Beszéde végén elbírálás végett a képviselőházra bizza ez ügyet. Vá-

palota és pavilon értékével a kiállítás összes költsége 80 millió frankra tehető.

A kiállítás amerikai osztályában nagyon sok feltűnő és mesteri kivitelű czikkekkal találkozunk s különösen az eleven kiállítási tárgyak iránt tapasztalható nagy érdekltség. Ez osztály egyik részében az Esplanade des Invalideson a jávai nők csoportja tűnik szemünk elő s alkalmunk van látni a tetovirozásnak különböző neveit. Tovább menve, a Mauko-Nugura király birtokában levő tánczosnők mulattatnak bennünket kecses mutatványaikkal, melyek nemcsak az idegeneket vonzák maguk körül, hanem Páris aranyifjusága is naponta megfordul itt.

Ugyancsak az amerikai osztály élelmi czikkeinek tárlatában a cukrász-iparnál egy megragadó és fenséges látvány tűnik szemünk elé: a milói Vénus életnagyságu szobra — czukorból formálva. E szobor, melyet a czukrász-ipar remekművének lehet mondani, oly tökéletesen lett eltalálva, hogy a szemlélő szinte várja, hogy megszólaljon. A szobor lábánál egy amerikai katona fekszik, mint a szobor őrzője.

Tovább menve megláthatjuk Kalifornia aranytermő mezőit — kicsinyben, kevéssel odébb a gyémántkereső társulatok ismertetnek meg a gyémánt történetével. Hogy miként került ki a földből s ment keresztül az összes műhelyeken egész az elárusításig.

radny után Polónyi szólalt fel, s kijelentette, hogy Várady ama bizonyos gazdatisztnek ma már nem adós a, mivel ma reggel ő neki lefizette a kérdéses 400 frtot, a mit ő azonnal postán el is küldött jogos tulajdonosának. Az elnök ez ügybeni felszólalása után a ház napirendre tért ez ügy felett. Következett a pénzügyi közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. A javaslat ellen nyilatkoztak Szederkényi Nándor, Beöthy Ákos Simonfáy Janos és Meltz Oszkár, mellette Széll Ákos és Weckerle miniszter. A ház többsége elfogadta a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául. Ülés végén Asbóth János interpellálta a közlekedésügyi minisztert, hogy hasson oda, miszerint a krassószerény megyei, új-moldvai és szászkabányai inséges lakosság a Vaskapu szabályozásánál munkát kapjon. Az interpelláció kiadatott a miniszternek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kik még az első és a második évnagved előfizetési díjával hátralékban vannak, hogy azokat minél előbb kiadóhivatalunkhoz juttatni sziveskedjenek

— **Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk lapunk t. olvasóinak.**

— **Lapunk jelen száma a közbeeső ünnepek miatt nem mint rendesen szerdán, hanem vasárnap (jun 9.) jelenik meg.**

— **A csikmezei ref. körlelkészség néhai br. Kemény Gábor volt ref. kerületi főgondnok emlékére gyásznapélyt tart folyó junius hó 16-án a délelőtti istentisztelet alkalmával Csikszeregyében.**

— **A csiksomlyói pünkösdi búcsu.** Háromszék-, Udvarhely- és Marostordamegyék katolikus községeinek, valamint egész Csikmezeinek ájtatos lakóit minden évben Somlyóra összegyűjti. Ez idén is péntek déltől kerestek és zászlók alatt szent énekeket zengedezvén szakadatlanul érkeztek Somlyóra, e híres búcsu járó helyre. a négy vármegye katolikus hiveinek ezrei. Az időjárás is meglehetősen kedvezett a gyalogszerrel utazó búcsujáróknak, mert egészen szombat délig derült ég mosolygott le a buzgó zarándoklókra. Ekkor egy kis eső hullani kezdett ugyan, de ismét csakhamar kiderült az ég, s délután 3 órakor (már elég jó idő kedvezett a „Kis Somlyó“ hegyen óriási hosszú vonalban felvonuló 9-10.000 főnyi búcsusoknak.

— **A csikmezei ref. körlelkész csikszeregyei tanítványaival vallástánból s vallásos énekekből folyó junius hó 23-án délután 3 órakor ad közvizsgát a reformátusok imaházában.**

— **Ismételtén tűz esetek voltak Csikszentimre községben.** Folyó hó 6-án a délutáni órákban lángborult egy előttünk ismeretlen gazda embernek lakóháza, de a szomszédok azonnal észre vették a tüzet és el is oltották, úgy hogy a házat még meglehetősen menteni. Egészen más eset az, mely e hó 8-ára viradólag ugyancsak Szentimrén történt. Az éjszaka, úgy az éjfél órákban Szántó József mezei aljegyző és szentimrei földbirtokosnak két

A kiállítás területén óriási számban hemzsegnek naponként 8-10 óra között azok, kik a kiállítás tanulmányozása végett jöttek Párisba. Majd minden állam — még a német is — küldött ki egyes szakképzett egyéneket, hogy a kiállítást tanulmányozva, kimerítő jegyzeteket vegyenek az egyes osztályokról.

Valamint az 1873. évi bécsi világkiállítás alkalmával, úgy a jelen kiállításon is a technica vívmányai képezik és foglalják el a legnagyobb tért. —

A gépek osztályában feltűnő a látogatóknak az, hogy a nap minden órájában tulnyomó számban talál itt hölgyeket, a kik éber figyelemmel szemlélik az egyes tárgyakat s különösen gyönyörködnek Edisohn phonographjában, melyek a gépcsarnok egyik részében vannak felállítva.

Nem lesz érdektelen e becses lapok olvasói előtt, ha tudomásra hozom, hogy mindazok, kik nem a kiránduló-társaságokban szándékoznak a kiállítást meglátogatni, hanem mint egyesek, azok igen jól teszik, ha Párisba érkezésük után azonnal az itteni magyar-egyletet keresik fel, a mely szives készséggel ajánl alkalmas és megbízható cicerone-t, a ki az idegent úgy Páris városában, mint a kiállítás területén mérsékelt díjazásért elkalauzolja.

Kolozsvári.

csürét, melyek egymástól 5-600 öl távolságban voltak gonoszlelkű egyének ugyanegy időben meggyújtották. Nemcsak a két csür teljesen, de ezenkívül hét drb. szekér és öt drb. szarvasmarha is a lángok martaléka lett. Noha az egyik csür biztosítva volt, még is a kár több mint 1000 frtra rug. A gyújtogatás — mint gyanítják — az arányosítás elleségeinek gazmüve.

— **Huszonöt év mulva.** A székelyudvarhelyi rom. kath. főgymnasiumban 1864. évi junius 27-én érettségi vizsgát tett egyének közül még életben levők folyó évi julius hó 10-én Székelyudvarhelyen érettségi vizsgájuknak 25 éves jubileumát megünnepelni szándékoznak. E czélból a volt tanulóársak közül azok, kik Udvarhelytt tartózkodnak, felhívást küldöttek szét, volt tanulóársaikhoz, hogy az ünnepélyt megelőző napon Székelyudvarhelytt megjelenjenek. E felhívás szövegét és az ünnepély sorrendjét lapunk jövő számában közölni fogjuk.

— **Erdélyi kirándulás Párisba.** Sok oldalról hangoztatván annak szüksége, hogy külön erdélyi kirándulás rendeztessék Párisba, több erdélyrészi egyesület, élén a „Brassói kereskedelmi és iparegyesület“tel, elhatározta, hogy julius vagy augusztus hó folyamán külön erdélyi kirándulást rendez Párisba. A részvételi díjak a lehető legmérsékelttebbek lesznek és legközelebb közzétételnek. Mint-hogy a kirándulásban — kellő kényelem biztosítása miatt — csak korlátolt számú utazó vehet részt, felhívtnak a részt venni kívánók, hogy siessenek az előjegyzéssel. Egyelőre előjegyzéseket elfogad a „Brassói kereskedelmi iparegyesület“. Az utazásban nők is részt vehetnek. Csatlakozás lesz minden erdélyi állomáson.

— **Oktober hó elején** hatvan tagu társaság indul két heti keleti körútra Belgrád, Sofia, Philippopol, Konstantinápoly, Skutari, Várna, Ruscsuk, Gyurgyevó és Bukarest érintésével. A ki részt venni kíván bővebb felvilágosítást a „Brassói kereskedelmi és iparegyesület“ titkárságánál nyerhet.

— **A debreczeni pap és a német nyelv.** Jókai Mór, a ki most járta meg Hortobágyot, hosszabb vázlatot irt erről az utjáról. Ebben beszéli el az alábbi adomát, melyet odakinn halott debreczeni uraktól a hortobágyi csárdában. — Volt Debreczenben — írja Jókai — egy hivatalánál fogva nagy tiszteletű alak: a kire bár a nevének nem mondom meg, mégis mindenki rá fog ismerni. Ez egyszer elment e diákok examenére, mikor éppen a német grammatikából nyakgatták őket. Egy diákról azt mondta a tanár: „ez a korbely egy szót sem tud németül“. — „Dehogyan nem tud“, — mondá a nagyérdemű vizitátor: „gyere ide csak fiam, majd én examinálalak meg“. Maga a főtisztelendő ur tudott németül: t. i. hogy két szót tudott: az egyik volt hogy „Pferd“, a másik meg az, hogy „Mensch“. — „Hát mond csak, fiam, mit tesz az magyarul, hogy „Pferd“? A diák bátran felel: „Lu“! — Nagyon jól van! Hát azt megtudnád-e mondani, hogyan mondja a német, hogy ember? — A diák tudta: „Mensch“! — „Nagyon jól van fiam, Szekeres, tudsz te jól németül! Eminenciát kell neki adni“.

— **Furcsa kegyelet.** Oberglauban a napokban Oppersdorf Ede gróf, a nemrég elhalt Oppersdorf János birodalmi gróf fia, furcsán bánt el apja hátrahagyott ingóságaival. A butorokat, ruhadarabokat, edényeket, sőt még értékes arany- és ezüsthalmikat is egy nagy téglalegető-kemenchébe hordatta össze és alája gyújtatott. A gróf nem hallgatott a nép kérésére és a világért nem adott volna oda semmit sem a tűzhalálra szánt holmiból; örökkel állította körül a kemenchéz s ezek nem távoztak onnan addig, míg az öreg gróf holmija mind el nem pusztul.

— **Legyezőgépek.** Bukarestből írják, hogy ott általános beszéd tárgyá egy új legyezőgép, melyet a feltaláló a román királynő engedelmével Erzsébet-legyezőnek nevezett el. — Az új legyező egy automata készülék, mely bárhová, asztalra, székre, ágyra erősítve, a legkellemesebb és üdítőbb szellőt támasztja. A királyné kinyilatkoztatta, hogy nézete szerint a legyező, különösen lélegzési nehézségben szenvedőknek előnyös, amellet pedig természetesen mindazt a szolgálatot megteszi, mit az eddigi kézi legyezők. Persze nem alkalmas azokra az apró kacérságokra, melyekre a hölgyek a legyezőt használni szokták.

— **Lelkés választás.** A folyó évi május hó 9-én elhalálozott nagykászoni rom. kath. plebánus

